

ogroženostjo površja, tako da je številčne podatke dopolnil s podatki s terena. Rezultat je skupna karta lavinske ogroženosti v slovenskih Alpah, ki je nato še podrobneje opredeljena (ponderirana) glede na naklon in rastje.

Simulacija prikazuje območja, ki so lavinsko ogrožena in na katerih lahko z ukrepi organiziranega trajnega varstva, na primer s pogozdovanjem, vplivamo na večjo varnost prebivalcev ali infrastrukture. Lavinska preventiva s pogozdovanjem je opisana na konkretnem primeru plazu nad Borjano v Breginjskem kotu.

Preventiva pa je eden od temeljnih ciljev Pavškovega dela, ki ga plazoslovci (lavinologi) ne bodo mogli prezreti. Želimo, da bi knjiga dosegla tudi številne bralce, ki pozimi hodijo v gore, ali pa tiste, ki se ne bi radi od blizu srečali s snežnimi plazovi.

Zahtevnejši bralec bo morda pogrešal kartografske prikaze v večjem merilu. Takšne karte bi sicer lahko postale del dolgoročnih planov, kot je navada v sosednjih alpskih državah, pa vendar bi njihova izdelava zahtevala dodatne napore in veliko terenskega dela. Velja poudariti, da objavljene karte niso namenjene hoji po visokogorju, temveč predvsem načrtovanju in morebitnim kasnejšim podrobnejšim analizam.

Bralec se mora na začetku nekoliko potruditi in si zapomniti okrajšave iz geografskega popisnega obrazca, ki jih potem prebira skozi celo knjigo. Knjiga je lepo berljiva, odlikujejo jo nazoren slog pisanja, ki pritegne bralca. Izstopa avtorjevo izvrstno poznavanje domačih in tujih spoznanj v tej vedi, seznam virov in literature obsega kar 160 enot. Besedilo popestrijo številne nazorne fotografije, preglednice in drugi prikazi.

Če omenjeno združimo z avtorjevim odličnim poznavanjem gorskega sveta, je rezultat lahko le knjiga, po kateri ne bomo segali le geografi. H. Hoek (1928) pravi, da je »... *do teh spoznanj ... moč priti le zunaj, v zasneženih gorah* ...«. Vendar se lahko bralci obogateni z znanjem, ki ga prinaša Pavškova knjiga, nekoliko lažje uživajo »... *v pojave, ki nam jih velikodušno ponuja Narava in se počutijo kot njen sestavni del ter jo imajo radi* ...«.

Blaž Komac

Tomaž Podobnikar, Drago Perko, Marko Krevs, Zoran Stančič, David Hladnik (uredniki):

Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2001–2002

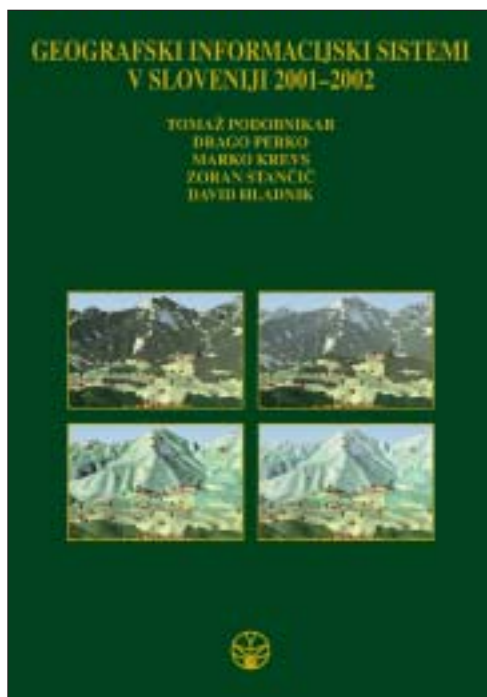
Ljubljana 2002: Založba ZRC, 240 strani, ISBN 961-6358-65-0

Leta 2002 je med številnimi publikacijami Založbe ZRC Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti izšla tudi nova knjiga iz zbirke Geografski informacijski sistemi v Sloveniji, tokrat namenjena dveletju 2000–2002. V 240 strani obsežni knjigi je 24 recenziranih prispevkov, ki jih je na razpis za objavo poslalo 35 avtorjev različnih strok. Zbornik sta izdala Geografski inštitut Antona Melika in Prostorskoinformacijska enota ZRC SAZU ob sodelovanju Zveze geografskih društev Slovenije in Zveze geodetov Slovenije.

V zborniku so predstavljeni znanstveni, strokovni in tehnični, pa tudi pedagoški dosežki s področja geografskih informacijskih sistemov. Število in raznolikost avtorjev podajata pregled nad razmahom raziskav s tega področja in njihove uporabe. Na razcvet uporabe geografskih informacijskih sistemov kaže tudi primerjava med vsemi šestimi zborniki.

Objavljena sta tudi dva geografska prispevka: Mauro Hrvatin in Drago Perko z Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU pišeta o Ugotavljanju ukrivljenosti površja z digitalnim modelom višin in njeni uporabnosti v geomorfologiji, Dejan Cigale in Barbara Lampič z Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani pa o Razširjenosti hrupa v Ljubljani. Oba prispevka odlikujeta jasen in sistematičen pristop ter bogato in nazorno slikovno gradivo.

Za geografe so zelo zanimivi še vsaj trije prispevki: Dušan Petrovič z Geodetskega inštituta Slovenije piše o Trirazsežnostnih kartografskih upodobitvah prostorskih podatkov (iz tega članka so tudi slike na naslovnici), Igor Karničnik, Dalibor Radovan in Aljoša Žerjal z iste ustanove predstavljajo Hidro-

grafsko izmero obalne črte in priobalnega pasu slovenskega morja, Krištof Oštir, Tatjana Veljanovski, Tomaž Podobnikar in Zoran Stančič s Prostorskoinformacijske enote ZRC SAZU pa opisujejo Uporabo daljinskega zaznavanja pri opazovanju plazov v Logu pod Mangartom.

Zaradi skromnih finančnih možnosti, črno-belega tiska, časovnih in drugih omejitev zbornik v tehničnem smislu ne sledi sicer izjemnemu tehnološkemu napredku, kakršnega so doživeli geografski informacijski sistemi, kljub temu pa dovolj celovito prikazuje pomemben del vrhunskih dosežkov na področju geografskih informacijskih sistemov iz zadnjih dveh let, tako da bo zagotovo našel pot med bralce, ki jih zanima to področje, in spodbudil nadaljnji razvoj znanosti v Sloveniji.

Jerneja Fridl

Alenka Gaberščik (urednica):

Jezero, ki izginja

Ljubljana 2002: Društvo ekologov Slovenije, 333 strani, 112 slik, 11 risb, 10 zemljevidov, 11 grafikonov, 1 diagram, 33 preglednic, ISBN 961-238-124-0

Knjiga z nekoliko dvoumnim naslovom, ki pa se nedvomno nanaša na lastnost presihanja jezer-ske vode (za samo prihodnost jezera se zaenkrat še ni treba bati), ima ambicijo in značilnosti monografije, kar je s pripisom Monografija o Cerknškem jezeru izpričano tudi na njeni naslovnici. Njene snovalce sta prav gotovo navdihovala razprava polihistorja Janeza Vajkarda Valvasorja *Philosophical Transaction* (London 1687), v kateri je avtor v angleškem jeziku povzel rezultate lastnih raziskovanj enega od najbolj znamenitih presihajočih jezer v letih 1684 in 1685, pa seveda njegov slavni opis in grafični prikaz jezera v četrti knjigi Slave vojvodine Kranjske (1689).

Dandanes polihistoriski pristop seveda ni več mogoč, saj je prišlo do temeljite specializacije raziskovalcev, zato so monografska dela skoraj brez izjeme zbir prispevkov številnih posameznikov, ki si jih